

Motion till riksdagen 2020/21:4055

av Jessica Rosencrantz m.fl. (M)

med anledning av prop. 2020/21:183 Utfodring av vilt

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen avslår propositionen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ge länsstyrelserna i uppdrag att bedriva tillsyn för att genom befintlig lagstiftning adressera de avarter av utfodring av vilt som förekommer och som omfattas av den befintliga lagstiftningen, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag som ökar möjligheterna och incitamenten för jakt på klövvilt och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Propositionen innehåller förslag som gör det möjligt att meddela förbud mot och villkor för utfodring av vilt. Enligt förslaget är det länsstyrelserna som ges möjlighet att besluta om detta, om det bedöms att detta skulle förebygga eller minska risken för trafikolyckor med vilt eller risken för att viltet orsakar allvarliga skador på egendom. Beslutet ska enligt förslaget avse ett visst begränsat område och gälla för en begränsad tid. Regeringen föreslås vidare få ett bemyndigande att meddela föreskrifter om vad förbud mot och villkor för utfodring får omfatta.

Moderaterna delar ambitionen att komma till rätta med de problem som viltet orsakar i form av skador på egendom och i trafiken. För att åstadkomma detta krävs väl utformade lagar, tillsyn av att dessa följs samt samverkan mellan jägare och markägare.

Moderaterna anser dock att förslaget som regeringen presenterar i propositionen inte adresserar problemet effektivt. Förslaget bygger på otillräcklig kunskap om utfodringens effekter, är inte i enlighet med riksdagens tidigare tillkännagivande samt riskerar att leda till otydlighet om hur lagen ska tillämpas. Det finns andra sätt att komma till rätta

med avarter inom utfodringen av vilt. Moderaterna föreslår därför att propositionen avslås.

Förslaget bygger inte på tillräcklig kunskap om utfodringens effekter

Viltutfodring är en viktig och självklar del av den viltvård som svenska markägare och jakträttshavare enligt jaktlagen är skyldiga att bedriva. Tack vare utfodring och jakt regleras viltstammarna för att säkerställa livskraftiga stammar av både jaktbart och annat vilt.

Under de senaste årtiondena har vildsvinsstammen vuxit kraftigt, från några hundra individer till dagens uppskattade storlek om 300 000 individer. Detta har lett till en kraftig ökning av viltskadorna i såväl jord- och skogsbruk som i trafiken.

Utfodring av vilt – såväl stödjande som avledande – sker i huvudsak utan negativa konsekvenser men det förekommer avarter såsom storskalig och överdriven utfodring. Det saknas dock entydigt kunskapsunderlag som påvisar ett samband mellan just utfodringen och de skador som viltet orsakar, vilket också flera remissinstanser påpekar. Moderaterna anser därför att propositionens förslag vilar på en alltför tunn vetenskaplig grund. Därtill saknar propositionen förslag om hur effekten av lagen ska utvärderas.

Förslaget riskerar att leda till en otydlig lagstiftning kring när utfodring får begränsas

Enligt förslagen i propositionen ska länsstyrelsen ges möjlighet att fatta beslut om att begränsa utfodringen inom ett visst begränsat område och under en begränsad tid. Till grund för förbudet ska ligga en bedömning av om förbudet skulle förebygga eller minska risken för viltskadorna på egendom eller i trafiken. Detta är problematiskt, då det saknas vedertagna metoder för att mäta skadorna. Någon ytterligare vägledning ges heller inte i propositionen, utan regeringen föreslås få ett bemyndigande att meddela föreskrifter om vad förbud mot och villkor för utfodring får omfatta.

Moderaterna anser inte att förslaget i propositionen är i överensstämmelse med riksdagens tillkännagivande från den 26 oktober 2016 med anledning av betänkande 2016/17: MJU4. Av detta framgår att det bör finnas möjlighet att i enskilda fall meddela förbud när andra lösningar inte är möjliga eller när det går att påvisa en påtaglig skada. Vidare ansåg riksdagen att det framför allt är felaktig och överdriven utfodring av klövvilt som bör regleras, inte utfodring av allt vilt (se bet. 2016/17: MJU4 s. 10). I det förslag som regeringen nu presenterar omfattas allt vilt, och bedömningen utgår från möjligheten att förebygga skada. Givet det oklara kunskapsläget om utfodringens effekter är det senare en betydande skillnad.

Moderaterna anser vidare att det föreligger en risk att lagen kommer att tillämpas olika över landet när länsstyrelserna ska tolka lagen och att beslut sannolikt kommer att överklagas i stor utsträckning. Givet att det är osäkert vilken effekt utfodring har är det tveksamt om ett beslut om förbud överlever en sådan prövning.

Alternativa sätt att adressera problemen finns

Det finns i dag redan lagstiftning, foderlagstiftningen, som är tillämplig och som till exempel begränsar storskalig utfodring av vilt. Dock uppger länsstyrelserna att de inte fått instruktioner i regleringsbrevet för att bedriva tillsyn vid utfodring av vilt. Moderaterna anser därför att regeringen i första hand bör se till att adressera de avarter av utfodring av vilt som förekommer och som omfattas av den befintliga lagstiftningen.

För att kontrollera viltstammarnas storlek, och därmed de skador som framför allt vildsvin orsakar, är jakten det viktigaste verktyget. De senaste åren har även åtgärder vidtagits för att effektivisera jakten. Dessa bör utvärderas, innan ny lagstiftning utformas. Moderaterna anser därför att möjligheterna att bedriva jakt på klövvilt såsom vildsvin och dovilt – som i för tätta skaror orsakar skador – bör vara fortsatt stora. Regeringen bör därtill utveckla förslag som stärker incitamenten att bedriva sådan jakt. Det kan till exempel ske genom mer generösa jakttider och genom att förenkla för jägare att sälja viltkött.

Jessica Rosencrantz (M)

John Widegren (M)

Betty Malmberg (M)

Marléne Lund Kopparklint (M)